TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Thanh Hóa tham gia góp ý vào các dự án Luật

16:37 09/04/2026

Ngày 9/4, tại Kỳ họp thứ nhất, Quốc hội khóa XVI, Quốc hội thảo luận ở Tổ về 4 dự án Luật, gồm: Luật Hộ tịch (sửa đổi); Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Công chứng; Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Trợ giúp pháp lý và Luật Tiếp cận thông tin (sửa đổi).

Toàn cảnh buổi thảo luận

Tham dự thảo luận tại Tổ 3 có Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Chủ nhiệm Tổng cục Chính trị QĐND Việt Nam, Đại tướng Nguyễn Trọng Nghĩa; Ủy viên Trung ương Đảng, Phó Chủ tịch Quốc hội, Thượng tướng Nguyễn Doãn Anh; Ủy viên Trung ương Đảng, Thứ trưởng Bộ Quốc phòng, Thượng tướng Lê Đức Thái, Trưởng đoàn ĐBQH tỉnh Thanh Hóa.

Thảo luận về Dự án Luật Hộ tịch (sửa đổi), các ĐBQH quan tâm đến thẩm quyền đăng ký hộ tịch, tiếp nhận yêu cầu đăng ký hộ tịch và cơ sở dữ liệu về hộ tịch; việc phân cấp, phân quyền và kết nối cơ sở dữ liệu, cải cách thủ tục hành chính

trong lĩnh vực hộ tịch để tạo điều kiện thuận lợi cho người dân.

Góp ý về quyền, nghĩa vụ đăng ký hộ tịch của cá nhân

Liên quan đến quy định tại Điều 4 về quyền, nghĩa vụ đăng ký hộ tịch của cá nhân, đại biểu Lương Thị Hoa, Phó Trưởng Đoàn ĐBQH Thanh Hóa cho biết, Khoản 3 quy định người chưa thành niên, người mất năng lực hành vi dân sự, người có khó khăn trong nhận thức, chưa làm chủ hành vi khi thực hiện quyền đăng ký hộ tịch, khai thác thông tin hộ tịch phải thông qua người đại diện theo pháp luật. Theo quy định của Bộ luật Dân sự, người chưa thành niên được hiểu là người chưa đủ 18 tuổi.

ĐBQH Lương Thị Hoa tham gia phát biểu thảo luận tại tổ.

Tuy nhiên, khoản 4 Điều 26 của dự thảo lại quy định người dưới 14 tuổi khi khai thác thông tin hộ tịch phải thông qua người đại diện, từ đó có thể hiểu người từ đủ 14 tuổi trở lên được tự thực hiện quyền này. Đại biểu cho rằng giữa quy định tại Điều 4 và Điều 26 đang chưa thống nhất, dễ gây lúng túng trong quá trình áp dụng trên thực tế; đề nghị cơ quan soạn thảo rà soát, chỉnh lý để bảo đảm tính thống nhất của hệ thống pháp luật.

Đối với thẩm quyền ký giấy tờ hộ tịch quy định tại Khoản 2 Điều 7, dự thảo nêu Chủ tịch UBND cấp xã có thẩm quyền ký giấy tờ hộ tịch và có thể ủy quyền, trừ một số loại giấy tờ gồm: giấy khai sinh, giấy chứng nhận kết hôn, giấy chứng tử và giấy tờ hộ tịch có yếu tố nước ngoài.

Từ thực tiễn địa phương, đại biểu Lương Thị Hoa cho rằng, việc không cho phép ủy quyền đối với giấy chứng tử là chưa phù hợp. Mặc dù pháp luật quy định thời hạn đăng ký khai tử là 15 ngày, nhưng trong nhiều trường hợp, người dân có nhu cầu thực hiện ngay. Tại các địa bàn rộng, vùng biên giới, khoảng cách xa trung tâm hành chính, nếu Chủ tịch UBND cấp xã vắng mặt sẽ gây khó khăn, bất tiện cho người dân. Bên cạnh đó, tại các xã, phường có quy mô dân số lớn, khối lượng công việc nhiều, việc tập trung toàn bộ thẩm quyền ký các loại giấy tờ này cho Chủ tịch UBND cấp xã cũng tạo áp lực lớn, ảnh hưởng đến hiệu quả giải quyết công việc.

Từ những phân tích trên, đại biểu đề nghị cơ quan soạn thảo nghiên cứu bổ sung 4 loại giấy tờ nói trên vào nhóm giấy tờ được phép ủy quyền ký, nhằm tạo thuận lợi cho người dân và phù hợp với thực tiễn triển khai tại cơ sở.

ĐBQH Phan Thị Thùy Linh tham gia phát biểu tại tổ.

Sự cần thiết sửa đổi Luật Tiếp cận thông tin

Tán thành sự cần thiết sửa đổi Luật Tiếp cận thông tin, đại biểu Phan Thị Thùy Linh, Đoàn ĐBQH tỉnh Thanh Hóa cho rằng, Tờ trình của Chính phủ đã xác định rất rõ mục tiêu là mở rộng khả năng tiếp cận thông tin của công dân, đa dạng hóa hình thức cung cấp, tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số. Tuy nhiên, theo đại biểu, giữa mục tiêu chính sách và cách thiết kế quy phạm trong dự thảo vẫn còn độ vênh.

Nêu quan điểm cụ thể, đại biểu Phan Thị Thùy Linh cho rằng, Điều 2 dự thảo vẫn mang tư duy “hồ sơ giấy” khi bó hẹp “thông tin” vào văn bản, hồ sơ, tài liệu

có sẵn và yêu cầu ký, đóng dấu. Cách tiếp cận này không còn phù hợp với quản trị hiện đại dựa trên dữ liệu. Phân tích trong thực tế, đại biểu dẫn chứng, nhiều thông tin phục vụ quyền của người dân nằm trong cơ sở dữ liệu, hệ thống thông tin hoặc được kết xuất từ hệ thống nghiệp vụ. Nếu không sửa, rất dễ dẫn đến tình trạng hạn chế quyền tiếp cận ngay từ khâu giải thích và không phù hợp quá trình chuyển đổi số đang diễn ra rất tích cực hiện nay. Vì vậy, đại biểu đề nghị sửa Điều 2 theo hướng: Thông tin phải bao gồm cả dữ liệu trong văn bản, hồ sơ, tài liệu, cơ sở dữ liệu và dữ liệu được kết xuất; Thông tin do cơ quan tạo ra bao gồm cả thông tin được lập, ký, phê duyệt hoặc được tạo lập trên hệ thống thông tin, cơ sở dữ liệu.

Tại Điều 8 dự thảo Luật, đại biểu Phan Thị Thùy Linh cho rằng, quyền của công dân đang được quy định còn mỏng, mới dừng ở quyền được cung cấp thông tin và quyền khiếu nại, khởi kiện, tố cáo nên chưa đủ để bảo đảm quyền trên thực tế. “Quyền tiếp cận thông tin không phải là quyền “xin cho”, phải được bảo đảm bằng quy trình minh bạch và trách nhiệm giải trình rõ ràng của cơ quan nhà nước, tôi đề nghị sửa khoản 1 Điều 8 theo hướng mở rộng đầy đủ hơn: Công dân được lựa chọn hình thức tiếp cận và hình thức nhận thông tin; được hướng dẫn, hỗ trợ trong quá trình tiếp cận; được cung cấp một phần hồ sơ, tài liệu; được biết rõ lý do từ chối, lý do gia hạn, lý do chuyển yêu cầu và cách xác định chi phí và thực hiện quyền khiếu nại, khởi kiện, tố cáo”, đại biểu Phan Thị Thùy Linh nhấn mạnh.

Cũng theo đại biểu, dự thảo Luật hiện nay thiết kế theo logic “cơ quan nào tạo ra thông tin thì cơ quan đó cung cấp”. Cách tiếp cận này phù hợp với quản lý nội bộ, nhưng chưa phù hợp với góc nhìn của người dân, vì người dân không có nghĩa vụ phải biết cơ quan nào tạo ra hay đang nắm giữ thông tin. Đại biểu mong muốn, Luật Tiếp cận thông tin (sửa đổi) cần đạt được chuyển biến về mặt tư duy, từ chỗ “công dân đi xin thông tin” sang “Nhà nước có trách nhiệm công khai, giải trình, phục vụ công dân”.

Góp ý về dự án Luật Tiếp cận thông tin (sửa đổi), đại biểu Phạm Thế Anh, Đoàn ĐBQH tỉnh Thanh Hóa cho rằng cần đảm bảo tính đồng bộ, thống nhất trong hệ thống pháp luật theo tinh thần Nghị quyết 66-NQ/TW, theo đó, cần tham chiếu trực tiếp tối đa các luật đã có với Điều 15, 16 dự thảo Luật về việc “Thông tin không được tiếp cận thực hiện theo Luật Bảo vệ bí mật nhà nước, Luật An ninh mạng 2025, Luật Bảo vệ dữ liệu cá nhân 2025”.

Dự thảo cho phép từ chối cung cấp dữ liệu cá nhân theo pháp luật bảo vệ dữ liệu cá nhân, nhưng lại yêu cầu công khai các thông tin như quyết định xử phạt vi phạm hành chính, thu hồi đất, bồi thường. Ranh giới giữa việc công khai minh bạch hoạt động quản lý nhà nước và việc bảo vệ dữ liệu cá nhân của người bị

xử phạt/thu hồi đất chưa được làm rõ về mặt kỹ thuật (ví dụ: có che tên, che địa chỉ hay không). Trên cơ sở đó, đại biểu Phạm Thế Anh đề xuất bổ sung quy định về “Khử định danh dữ liệu”. Cụ thể, "Đối với các tài liệu hành chính bắt buộc phải công khai nhưng có chứa dữ liệu cá nhân, cơ quan nhà nước có trách nhiệm áp dụng biện pháp kỹ thuật khử định danh các thông tin nhạy cảm (số căn cước, địa chỉ nhà riêng, thông tin sinh trắc học...) trước khi công khai, trừ trường hợp luật khác có quy định."

ĐBQH Phạm Thế Anh tham gia phát biểu tại tổ.

Cũng theo đại biểu Phạm Thế Anh, Đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh Thanh Hóa, dự thảo quy định thông tin về cuộc họp nội bộ, tài liệu soạn thảo cho công việc nội bộ không được tiếp cận. Đồng thời, cơ quan có quyền từ chối nếu yêu cầu “vượt quá khả năng đáp ứng hoặc làm ảnh hưởng đến hoạt động bình thường”. Nếu quy định như vậy, các cơ quan có thể lợi dụng điều này để lẩn tránh trách nhiệm giải trình, tùy tiện gán mác “tài liệu nội bộ” hoặc “ảnh hưởng hoạt động” để từ chối công dân.

Cùng chung quan điểm về vấn đề này, đại biểu Trần Thế Kính, Đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh Thanh Hóa cho rằng, trong thực tiễn có nhiều khi “gán mác” tài liệu nội bộ hoặc liên quan đến bí mật nhà nước, đây là vấn đề cần cân nhắc bởi có liên quan đến Luật Bảo vệ bí mật nhà nước. “Nhiều tài liệu tôi cho rằng cũng không hẳn là bí mật nhà nước nhưng lại cứ đóng dấu bí mật nhà nước, thì việc tiếp cận thông tin này như thế này, chúng ta cũng cần tính toán, cân nhắc để mở rộng quyền được tiếp cận đối với các loại thông tin liên quan”, đại biểu Trần

Thế Kính đề xuất.

Góp ý về Luật Trợ giúp pháp lý (sửa đổi)

Tham gia góp ý về Luật Trợ giúp pháp lý (sửa đổi), đại biểu Vũ Tiến Dũng, Đoàn ĐBQH tỉnh Thanh Hóa cho rằng, dự thảo luật tập trung vào việc mở rộng đối tượng thụ hưởng, nâng cao chất lượng dịch vụ, và đẩy mạnh chuyển đổi số. Đồng thời, chú trọng đổi mới mô hình, tăng cường xã hội hóa, và thắt chặt quản lý người thực hiện để đảm bảo quyền tiếp cận công lý cho người yếu thế.

Đại biểu đề nghị nghiên cứu bổ sung quy định về xác định rõ thêm thẩm quyền, biên chế, và đẩy mạnh phân cấp quản lý để Chi nhánh của Trung tâm Trợ giúp pháp lý nhà nước tiếp cận gần hơn với người dân tại các khu vực khó khăn. Do đó, sáp nhập hoặc giải thể chi nhánh, nhằm tập trung nguồn lực vào các khu vực thực sự cần thiết.

Khánh An